

Titot, cantant de Brams, i Reyes, la productora d'Al-leluia Records. Dos exemplars de la cultura grunge.

CARME PUERTOLAS

Retrat intermitent de la generació 'grunge'

Calidoscopi 'grunge'

Grunge és el gruny d'una guitarra quan la rasca un principiant. L'acció combinada d'estètica neo-hippy i rock de Seattle ha convertit aquesta onomatopeia en el distintiu d'una generació que no espera res del futur, sinó sobreviure. Tres *grunge* s'expliquen a EL TEMPS.

El *grunge* existia en cada un d'ells. Tenia aparença de sentiment fràgil, d'actitud vital. Naixia a la contra i al marge. Diferent i esmunyedís. El *grunge* és un animal bastard. L'han fet aquells qui s'anomenaven *punks*, *heavies*, *hippies*, *kumbes*, sinistres, psicodèlics... Aquells qui escoltaven totes les músiques del món per més que semblessin incompatibles: pop, rock dur, folk urbà, *hardcore*, *garatge*, *funky*, *rap*... Aquells qui vestien els colors i les robes més estrafolàries que podien trobar als magatzems familiars, als encants i a les botigues de segona mà. Res no els podia unir en la dispersió dels 80. Llavors pertanyien a la seva tribu urbana. Temps estranys, els 80. Dècada de simulació i de cinisme. Llavors no comptaven. Ara sí. Les fronteres tribals s'han esvaït. Escolten la música que agrada. No hi ha més límits que els que s'imposa un mateix. No hi ha altre dogma que l'individual. Una paraula ha instaurat el caos definitiu: *grunge*. El símbol que ho és tot i no és res.

"Aquesta maledica necessitat d'etiquetar-nos per sistema", remuga el Francesc. 19 anys. FP de telecomunicacions, té, en fase incipient, un grup de rock -"posa-li Thinking Caracol"- que l'hauria de portar a la glòria. La glòria *grunge*: "La gent que escolta Nirvana no sap que darrere aquest èxit comercial hi ha una ideologia, que prové de la millor collita *underground*". Mata George Bush, per exemple. Valia la pena pintar-ho a les parets, diuen els Nirvana quan els entrevisten: "Allò que menys importa és si té cap impacte o no; et desfogues fent-ho, i és divertit. És el que diu un dels versos de 'Smells like teen spirit': és més divertit perdre que no pas dissimular". Ja no hi ha res a dissimular perquè la derrota està ben assegurada. Es tracta, doncs, de reconvertir aquesta derrota des d'una trinxera estrictament personal.

Com ha fet en Titot, 25 anys, el cantant-ideòleg-agitador de Brams Segona Assemblea. Ha perdut, l'una darrere l'altra, les pitjors batalles. S'ha ficat en totes. Ha militat en l'única opció indepen-

dentista que es va suïcidat a consciència, el Moviment de Defensa de la Terra. S'ha empassat totes les fantasies ideològiques que l'home ha inventat per redimir-se dels seus fantasmes. Del marxisme-leninisme a l'anarco-comunisme. Era desferra segura. Un arreplegat. Quan ja no tenia res, ni tan sols els refugis interiors, arriba l'era dels pòtols. "Tots els *pijos* s'han deixat els cabells llargs -diu- i s'han tornat pòtols". Ara ja no el miren com un estrany. És un cantant, prou famós, d'un grup radical, brut, i, si s'escau, *grunge*. S'ha inventat la seva pròpia generació dintre la immensa esponja de la generació X: Els assassins del 68: "Som la torna del desengany. Els fills de la traïció del 68 que hem vist com els grans reconvertien l'esperit de revolta en postal ideològica". Titot canta els lemes eterns del combat, invoca el ritual de la lluita; "ni un pas enrere", la guerrilla urbana, la violència indefugible. *¿Grunge?* No pot ser altrament. El *grunge* és l'espai dels perdedors que volen mantenir-se dignes i altius. Els mites d'en Titot s'han enfon-

sat, però els seus himnes han sabut atreure les complicitats d'una franja generacional que somnia ràfegues de revolta en carrers plens de foc. Com si fos un videoclip. Superposicions d'imatges i referents. Barreja de cultures i estètiques. Res no mereix una actitud reverencial. El *grunge* està a disposició de qualsevol manipulador.

MALGRAT TOT, 'GRUNGE'

El *grunge* és, en el catàleg de Mango, un *pastiche* estilitzat. Les botigues recullen als aparadors aquests artefactes estètics sorgits de les passarel·les de moda. I els *grunge* que han fet de l'antimoda el seu estendard, ja no podran dir-se *grunge*. Però n'exerciran: "Adoptes una estètica perquè pots i perquè vols. Al Corte

ja: "Jo em moc en un cercle de gent que s'ha cansat de plorar perquè no li donaven el que volia. I ens hem posat a penjar. Muntant una discogràfica o una cooperativa". Ulleres de Lennon, armilla tacada de colors, esclòps de suro, gorra negra i senalla a l'espatlla. La Reyes no hauria pogut imaginar-se així quan vivia entre els decorats nihilistes d'un Bilbao esgotat. Era adolescent i, en lloc d'imaginar-se un París segrestat pels estudiants, somniava aquell Londres, descarnat i suïcida, de l'explosió *punk*. Aquella quinta de desesperats que van inventar-se el "No Future" per tal de negar-se l'esdevenidor. Fins a les últimes conseqüències: "Volien jugar a descobrir-ho tot. Gràcies a ells sabem què passa amb l'heroïna i cap on porta l'autodestrucció" La Reyes conclou: "I hem decidit de viure".

la empresa i alguns pares, no pas els meus, saben contra qui havien de lluitar. Ara, en canvi, estem penjats. Hem perdut els referents i tampoc no en volem".

Els pares es podien permetre, aquí i arreu, conviccions fortes: el règim, l'escoltisme, la revolució, el progrés. Podien exercir de *mods*, de *hippies* o d'activistes. Més tard o més d'hora tots podien triar un cert grau de compromís. En canvi, tots tenien plaça reservada en les estructures socials. Ara comencen a sobrar places. Els pares no sabran com consolar els fills que s'havien de menjar el món

La generació *grunge* ha tingut pares que s'han qüestionat el sentit de moltes coses i han lluitat per canviar-les. Pares que han construït escoles, pares que han demostrat als fills que es podia destriar el bé del mal, pares que els han induïts a

Els dos *grunge* famosos, Titot i Reyes, escortats per una cort de neo-hippies, en què destaca, per la barbeta retallada, en Francesc.

CARME PUÉRTOLAS

Inglés no hi vas perquè no et ve de gust. El *grunge* permet triar saltant totes les modes. I si tothom decideix anar de *grunge*, perfecte. Sempre és millor que un *pijo* sigui seguidor de Nirvana que del seu papà". El *grunge* és la terra de promissió on tothom és benvingut. Sense rancor, *grunge* ric o *grunge* pobre. Així ho creu Reyes R Torio, la productora de l'últim disc de Brams i cap pensant d'Al·leluia Records, "la primera discogràfica *grunge*". Un estil de vida, va-

L'instint de supervivència és la garantia de la generació *grunge*. Però, si s'han vacunat contra el buit, continuen adorant-lo. Per tant, se'n protegeixen.

Es queden just al caire del penya-segat per contemplar l'agonia d'una societat on el benestar ja no és infinit i les pròximes víctimes poden ser ells mateixos. "No hi ha feina, no hi ha vies d'integració. Estarem molt pitjor que els nostres pares -pontifica el Francesc- perquè ells ho tenien tot establert. Treballaven a una so-

pensar. Fent de la llibertat, l'única premissa innegociable. Pares que s'espanten, tanmateix, perquè els seus fills han descobert, massa aviat, que lluitar tampoc no val la pena. "¿De què em serviria fer una revolta si d'aquí a vint-i-cinc anys em comportaré com un reaccionari?", es demana Titot: "Em caldria la convicció ideològica que les coses poden canviar, no l'efímera flama d'una moda". La moda que tot just ha començat a instal·lar-se al sud del Pirineu. La metxa en-

cara ha d'esclatar entre nosaltres, però les regueres de pólvora es cultiven als bars de Gràcia o de Sarrià, als instituts del centre i de la perifèria. Esclataran.

DARRERE LA X

La generació que busca una identitat darrere la X enfila la dècada dels 90 desconcertada i sovint apàtica. Destil·la més resignació que no pragmatisme. Però, com recalca en Francesc, es construeixen una nova esfera *grunge*: "Molta gent prescindeix del sistema. Es crea el seu propi món: a dins, només hi caben els amics i hi recreen els seus costums. Gent no influïda per la televisió, que s'està del que diuen els diaris i del que aconsellen els pares. Gent que es comporta tal com és".

La generació *grunge* mira de fit a fit. Exigeix sinceritat. Tota la gamma de paraules que associen amb la veritat: ètica, honestat, franquesa, amiat. El que no volen és que les seves frases alcin cap temple. Creuen en el mateix "No Future" del moviment *punk* però, segons en Titot, ja no l'idolatre: "Abans era una proclama, ara ja és assumida. Fins al punt que tothom s'ha tornat individualista. Diuen: ja que no hi ha futur, vegem si em vigilo una mica. Es de l'únic que em puc confiar".

Queda algun espai lliure per a arriscar-se. Els sentiments ja no fan vergonya: "L'amor està millor que en l'època *punk*", recorda la Reyes. "Llavors ens prohibíem d'estar enamorats. No podíem fer cançons d'amor. Era mal vist, una bestiesa. I tenir parella estable, el summum de la xaroneria. Ara es viu sense problemes".

Hi ha altres problemes —l'ansia permanent— però, a la fi, no tenen cap relació amb un maig del 1968. Fora de micro, a cara descoberta, en Francesc accepta de definir-se *grunge*. Sense palla: "El *grunge* és una manera individual de viure que és, alhora, col·lectiva. Pren-t'ho com vulguis. Són moltes coses que ara tenen un sol nom i que sempre han estat presents. El *grunge* sap què passa i pot actuar en conseqüència. Individualment. Som supervivents. Perquè, segur que no hi ha un futur per a tots, però pots intentar de treballar-te un futur per a tu. I llestos".

Tota generació s'enclasta contra la seva paret. La generació *grunge* no es permet l'autoengany. Molts d'ells seran sacrificats. Es tracta de saber qui se n'escaparà.

Oriol Malló

Una noia, la Flora, que comença a adoptar algunes de les característiques de la generació.

C. PUÉRTOLAS

La noia que serà 'grunge'

Grunge?

—Em sona.

—¿Etiquetes?

—Les odio.

Alça els ulls foscos, retallats sobre el seu serrell geomètric, i afusella l'interlocutor. ¿Quines coses de preguntar! Com un reflex engegador damunt la seva pell pàl·lida, així mostra la Flora aquesta continguda insolència dels divuit anys. És a punt de rebel·lar-se. Encara que sigui una noia normal. Vesteix tot negre, "retalls de l'àvia i botigues de segona mà", però no es considera neo-hippy. Simplement li "escau". És ella mateixa. Abans que res. Però té divuit anys i no fa el que vol. El desfici de la generació *grunge*. Volubles, desclassats i, sobretot, angoixats. La Flora ha tingut el que calia. I no sap com sortir-ne. Uns pares afables i comprensius. Metges. Una escola. L'Escola Pia, catòlica però liberal. Cap mort, cap trauma. Ha pogut elegir i ha tingut la millor vida possible. Entorn, amics, mestres. El futur, dirien els anuncis, és seu. Mentida. Ha fet divuit anys i és a punt d'esclatar. L'any que ve repeteix COU:

—M'he passat tota la vida estudiant. No podia més. Necessito temps per a viure.

A principi d'aquest curs, la Flora deia que es canviava del COU de ciències al COU de lletres. Potser, a la fi, no volia ser metgessa. ¿Per què no periodista? Al final va tornar a ciències. Era la cosa més raonable. I ara el futur ja no li importa:

—¿Gens ni mica?

—Se me'n fot, la raça humana.

Els pares formen part de Nous Camins, una ONG que proporciona ajuda humanitària a diverses regions d'Àfrica. Li havien inculcat el sentit de responsabilitat, l'afany de superació. La solidaritat:

—Sí, és clar... vull ajudar la gent que no té la culpa...

—¿La culpa de què?

—La gent que s'ho passa fatal, les víctimes de Bòsnia, però tan de bo pogués destruir la raça humana per tot el mal que ha fet.

Els amics li diuen autista. No ho és. Té por i es cargola. Por de la sida:

—M'espanta. Ho destruirà tot.

Por de la vida:

—Quan siguem grans, la nostra generació viurà la pitjor situació.

—¿Què passarà?

—Serem al mig i pagarem.

Així sembla. Però la Flora escolta Pink Floyd, o Guns'n'roses i s'encén. La generació *grunge* és resigna tot esperant el pitjor. Ella també està disposada a conformar-se, però abans s'haurà de rebel·lar. Recorda Thelma i Louise, la seva pel·lícula:

—Jo també vull fugir.

Aquest estiu. No hi ha més temps. Dues amigues i la vida que les espera a qualsevol racó d'Europa. Li brillen els ulls. *Grunge* total.

O. M.